

2019/2129(INI)

17.10.2019

NACRT IZVJEŠĆA

o Godišnjem izvješću Europske središnje banke za 2018.
(2019/2129(INI))

Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku

Izjestitelj: Costas Mavrides

SADRŽAJ

Stranica

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
---	---

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o Godišnjem izvješću Europske središnje banke za 2018. (2019/2129(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Godišnje izvješće Europske središnje banke (ESB) za 2018.,
 - uzimajući u obzir Statut Europskog sustava središnjih banaka (ESSB) i ESB-a, a posebno njegov članak 15.,
 - uzimajući u obzir članak 284. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
 - uzimajući u obzir saslušanje s kandidatkinjom za predsjednicu Europske središnje banke Christine Lagarde održano 4. rujna 2019.,
 - uzimajući u obzir zadnji monetarni dijalog Marija Draghija s Europskim parlamentom u svojstvu predsjednika Europske središnje banke, koji je održan 22. rujna 2019.,
 - uzimajući u obzir članak 142. stavak 1. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku (A9-0000/2019),
- A. budući da, prema Komisijinoj gospodarskoj prognozi iz ljeta 2019., najnoviji podaci za 2019. ukazuju na usporavanje rasta BDP-a u europodručju u odnosu na 2018., s 1,9 % na 1,2 % 2019., te u EU-27 s 2,1 % 2018. na 1,4 % 2019., što je posljedica slabljenja gospodarskog zamaha u kontekstu nesigurnosti u području vanjske trgovine;
- B. budući da je prema podacima Eurostata stopa nezaposlenosti u kolovozu 2019. u EU-u iznosila 6,2 %, a u europodručju 7,4 %, što je najniža stopa od srpnja 2008.;
- C. budući da će prema makroekonomskim projekcijama stručnjaka Eurosustava iz rujna 2019. godišnja inflacija u europodručju mjerena harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena (HIPC) iznositi 1,2 % 2019., 1,0 % 2020. i 1,5 % 2021., što znači da neće dosegnuti srednjoročni cilj od 2 %;
- D. budući da je na kraju 2018. veličina bilance Eurosustava dosegla rekordnu razinu od 4,7 bilijuna EUR, što predstavlja povećanje od 0,2 bilijuna EUR u odnosu na kraj 2017.;
- E. budući da je neto dobit ESB-a 2018. iznosila 1,575 milijardi EUR u odnosu na 1,275 milijardi EUR 2017. godine; budući da se to povećanje uglavnom može pripisati povećanju neto kamatnog prihoda u portfelju američkog dolara i portfelju programa kupnje vrijednosnih papira (APP);
- F. budući da bi snažnija uloga eura i njegova povećana upotreba kao valute pričuve dovela do jačanja sposobnosti EU-a da oblikuje svoje političko stajalište neovisno o SAD-u i američkoj središnjoj banci te bi u konačnici osigurala zaštitu od rizika nekooperativnog američkog pristupa;

- G. budući da je globalno izdavanje zelenih obveznica poraslo s manje od 1 milijarde EUR 2008. na više od 120 milijardi EUR 2017., a neto izdavanje zelenih obveznica denominiranih u eurima povećalo se deset puta od 2013.; budući da je jaz između razlika u prinosima zelenih obveznica i obveznica u sveukupnom industrijskom sektoru postupno zatvoren;
- H. budući da, unatoč tom pozitivnom trendu, zelene obveznice još uvijek čine samo 1 % ukupne ponude obveznica denominiranih u eurima;

Opći pregled

1. pozdravlja ulogu ESB-a u očuvanju stabilnosti eura i naglašava da je neovisnost ESB-a nužna kako bi on mogao ispuniti svoj mandat;
2. zabrinut je zbog toga što se nakon kratkoga gospodarskog oporavka rast u europodručju znatno usporio na 1,2 % BDP-a u europodručju i na 1,4 % BDP-a u EU-27; ističe, stoga, da monetarna politika u doglednoj budućnosti i dalje treba biti akomodativna;
3. naglašava da je fiskalna politika nužna sastavnica za jačanje učinka monetarne politike i smanjenje mogućih neželjenih posljedica;
4. skreće pozornost na zaključke stručne skupine ESSB-a o sporom rastu plaća¹, u kojima se analizira nerazmjern odnos između rasta plaća i oporavka tržišta rada, odnosno podatak da se spor rast plaća tijekom posljednjih godina poglavito može objasniti šokovima u području tehnologije i pregovaranja o plaćama, na koje utječu promjene u strukturama pregovaranja o plaćama (a zbog kojih se smanjila pregovaračka moć zaposlenika), te propisima u području tržišta rada, uglavnom u zemljama koje su najviše pogođene globalnom gospodarskom i financijskom krizom te kombinacijom nedovoljne iskorištenosti radne snage, niske stope inflacije i slabog rasta produktivnosti;
5. naglašava da jačanje uloge eura iziskuje dobre strukturne uvjete, među kojima su:
 - produbljivanje europske monetarne unije, što uključuje fiskalni kapacitet za europodručje koji može osigurati protucikličku stabilizacijsku funkciju;
 - dovršetak bankovne unije, uključujući potpuno objedinjeni europski sustav osiguranja depozita kojim bi se smanjili rizici, promicalo pošteno tržišno natjecanje, olakšalo širenje paneuropskog bankarstva i ojačala stabilnost europodručja u cjelini;
 - dovršetak unije tržišta kapitala;
 - stvaranje sigurne imovine za koju jamče države članice europodručja kako bi se potakla integracija tržišta obveznica;

Monetarna politika

6. ističe da je program kupnje vrijednosnih papira (APP) znatno doprinio gospodarskom

¹ ESB *Occasional Paper Series* br. 232 / rujan 2019.: *Understanding low wage growth in the euro area and European countries*. <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpops/ecb.op232~4b89088255.en.pdf>

oporavku i oblikovanju inflacijskih očekivanja kućanstava, doveo do znatnog poboljšanja uvjeta financiranja s pomoću nekoliko prijenosnih kanala te komprimirao prinose u širokom rasponu kategorija imovine; posebno ističe da je APP izravno poboljšao kreditne uvjete za privatni nefinancijski sektor uz pomoć programa kupnje vrijednosnih papira osiguranih imovinom (ABSPP) i trećeg programa kupnje pokrivenih obveznica (CBPP3);

7. napominje da je ESB 12. rujna 2019. najavio opsežan paket poticaja koji uključuje vremenski neograničen program kvantitativnog ublažavanja koji će se provoditi u mjesečnom ritmu i u iznosima od 20 milijardi EUR mjesečno, smanjenje od 10 baznih bodova za kamatnu stopu na depozite, dvorazinski sustav za naknadu za pričuve i jednostavnije uvjete za ciljane operacije dugoročnijeg refinanciranja (TLTRO-III.);
8. napominje da su negativni učinci na neto kamatne prihode banaka dosad imali protutežu u obliku koristi od povećanja bankovnih zajmova i nižih troškova za rezervacije i gubitke;
9. ističe da vrlo niske ili negativne kamatne stope stvaraju mogućnosti za potrošače, radnike i zajmoprimce, koji mogu ostvariti koristi od snažnijeg ekonomskog zamaha, niže stope nezaposlenosti i nižih troškova zaduživanja;
10. podržava namjeru Upravnog vijeća ESB-a da nastavi s ponovnim ulaganjem isplata glavnice za vrijednosne papire koji dospijevaju, onoliko dugo koliko je potrebno za održavanje povoljnih likvidnosnih uvjeta i dovoljne razine monetarne akomodacije;

Ostali aspekti

11. podsjeća da ESB, kao instituciju EU-a, obvezuje Pariški sporazum o klimatskim promjenama i da bi se to trebalo odražavati u njegovim politikama, uz puno poštovanje njegova mandata i njegove neovisnosti;
12. prima na znanje izjavu Christine Lagarde od 4. rujna, u kojoj je pozdravila suradnju ESB-a s Mrežom za ekologizaciju financijskog sustava (NGFS) i njegovu odlučnost da doprinese suočavanju s izazovima koje klimatske promjene predstavljaju, na način da provodi preporuke NGFS-a i kad god je to moguće djeluje u skladu s njima, ali bez ugrožavanja svojeg mandata u pogledu stabilnosti cijena i drugih ciljeva;
13. poziva ESB da nastavi s pripremnim radom kako bi osigurao stabilnost financijskih tržišta EU-a kada je riječ o svim mogućim nepredviđenim situacijama povezanim s Brexitom;
14. iznimno je zabrinut zbog rizika povezanih s kašnjenjem u uspostavi bankovne unije te poziva na brz dovršetak bankovne unije s potpuno objedinjenim europskim sustavom osiguranja depozita;
15. poziva na ubrzanje projekta unije tržišta kapitala kako bi se produbila financijska integracija s ciljem jačanja otpornosti na šokove i povećanja učinkovitosti prijenosa monetarne politike diljem monetarne unije;
16. poziva ESB da pomnije prati razvoj kriptovaluta i povećanih kibersigurnosnih rizika;

17. poziva ESB da se pobrine za pronalaženje odgovarajuće ravnoteže između omogućavanja financijskih inovacija na regulatornoj razini u području financijske tehnologije (*Fintech*) i osiguravanja financijske stabilnosti;
18. dijeli mišljenje Christine Lagarde o tome da je preispitivanje okvira monetarne politike ESB-a potrebno i opravdano kako bi se osiguralo da ESB raspolaže pravim alatima za provedbu svojeg mandata u vezi sa stabilnosti cijena u budućnosti; poziva ESB da u okviru tog procesa organizira javno savjetovanje kako bi navedeno preispitivanje bilo otvoreno za komentare i povratne informacije iz širokog raspona različitih dionika civilnog društva;

Odgovornost

19. pozdravlja povećanje odgovornosti pod predsjedanjem Marija Draghija i očekuje još veću odgovornost, dijalog i otvorenost s novom predsjednicom;
20. podsjeća da je kandidature za članove Izvršnog odbora potrebno pažljivo pripremiti, uz potpunu transparentnost i zajedno s Parlamentom, u skladu s Ugovorima; poziva Vijeće da izradi rodno ujednačeni uži popis za sve postojeće i buduće pozicije i da ga proslijedi Parlamentu, čime će mu se omogućiti da ima smisleniju savjetodavnu ulogu u postupku imenovanja; žali zbog toga što dosad nije postignut zadovoljavajući napredak;
21. pozdravlja važne i detaljne povratne informacije raščlanjene po područjima koje je ESB dao kao odgovor na rezoluciju Parlamenta o Godišnjem izvješću ESB-a za 2017.; poziva ESB da i dalje ispunjava svoje obveze u području odgovornosti i da nastavi svake godine objavljivati svoje pisane povratne informacije kao odgovor na rezolucije Parlamenta o godišnjim izvješćima ESB-a;
 - o
 - o o
22. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji te Europskoj središnjoj banci.